

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5C/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822200569
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8822200569.1

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci navrhovateľky: T. R., Q.. K., H.. X.X.XXXX, R. C. Č. XXX, XXX XX Č., proti odporcovi: L. R., H.. XX.XX.XXXX, R. C. Č. XXX, XXX XX Č., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieťa.

Navrhovateľke sa nárok na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Tunajšiemu súdu bolo dňa 3.3.2022 doručené podanie navrhovateľky, označené ako „Návrh matky o úpravu výkonu rodičovských prav a povinností a určenie výživného“.

2. Podaným návrhom sa navrhovateľka domáhala zverenia maloletých detí L. R. B. K. R. do jej osobnej starostlivosti a zároveň uloženia povinnosti odporcovi prispievať na výživu maloletých detí sumou po 100,- eur mesačne na každé dieťa a uhradiť dlžné výživné. Domáhala sa tiež úpravy styku odporcu s maloletými deťmi. Spoločne s predmetným návrhom žiadala, aby súd vydal zákaz priblíženia sa odporcu k navrhovateľke na vzdialenosť 200,- metrov z dôvodu obavy o svoj život. Návrh vo vzťahu k zákazu priblíženia navrhovateľka bližšie neodôvodnila a ani súdu v uvedenej súvislosti nepredložila žiadne listinné dôkazy. Konanie vo veci úpravy práv a povinností sa vedie na tunajšom súde pod sp.zn. 8P/36/2022.

3. Z pripojeného rozvodového spisu tunajšieho súdu sp.zn. 6P/36/2022 súd zistil, že navrhovateľka podala na tunajšom súde dňa 3.3.2022 zároveň návrh na rozvod manželstva s odporcom. V návrhu uviedla, že spočiatku bolo ich manželstvo bezproblémové, neskôr začali vznikať problémy, keď odporca začal pracovať v zahraničí. Začali medzi nimi vznikať hádky, k odporcovi stratila akýkoľvek citový vzťah. Vzhľadom na vážne narušené a trvalo rozvrátené manželské vzťahy navrhla manželstvo rozviesť.

4. Z odpisu Registra trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky takajúceho sa odporcu súd zistil, že tento má jeden záznam v registri, a to rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 2T/46/2014 z 7.5.2014, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 7.5.2014, a to za spáchanie trestného činu podľa § 172 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného zákona, nedovolenú výrobu omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, spáchaný v spolupáchateľstve. Navrhovateľka nemá podľa odpisu evidované spáchanie žiadneho trestného činu.

5. Z Centrálnnej evidencie správnych deliktov a priestupkov z 16.3.2022 vyplýva, že odporca má evidovaných 6 záznamov o spáchaní priestupkov, pričom sa však jedná o priestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorých sa dopustil ako vodič motorového vozidla, osoba

sediaca na sedadle povinne vybavenom bezpečnostným pásom a tiež ako chodec. Navrhovateľka nemá evidovaný žiaden priestupok.

6. Súd si vyžiadal tiež správu od Obce Čičava, ktorá v odpovedi z 15.3.2022 uviedla, že účastníci konania už dlhšiu dobu nežijú v spoločnej domácnosti, sú v rozvodovom konaní, pričom maloleté deti žijú s matkou. Správanie menovaných nebolo prejednávané komisiou verejného poriadku obce.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. V zmysle § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť, najmä aby sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1, ods. 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

12. V zmysle § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

13. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

14. V zmysle § 330 ods. 1, ods. 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

15. Ako vyplýva z § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

16. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

17. V zmysle § 336 ods. 1 CSP ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

18. Podľa § 337 ods. 1, 2 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje. Súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia.

19. Pri nariadení neodkladného opatrenia je aj naďalej použiteľná doterajšia judikatúra, podľa ktorej si potreba bezodkladnej úpravy pomerov vyžaduje aspoň osvedčenie danosti nároku uplatňovaného žalobcom a zároveň osvedčenie bezprostrednej ujmy, ktorá by hrozila, ak by k nariadeniu neodkladného opatrenia nedošlo. Navrhovateľ musí existenciu a dôvody ujmy dostatočne spravdepodobniť.

20. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2012, podľa ktorého osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie. Pri ich zisťovaní neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takéhoto postupu je, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš (vysoko) pravdepodobné.

21. Pri osvedčovaní nároku nie je potrebné dbať na formálne požiadavky, inak platné pre dokazovanie, vrátane požiadavky, aby sa druhá strana sporu mohla vyjadriť k obsahu listín, ovplyvňujúcich úsudok súdu o splnení predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13. decembra 2012, sp. zn. 5 Obdo 33/2012)

22. Konštantná judikatúra súdov zakotvuje, že subjekt domáhajúci sa vydania predbežného opatrenia musí osvedčiť dôvody na jeho vydanie, t.j. potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo obavu o ohrozenie budúceho výkonu súdneho rozhodnutia, dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2012)

23. Súd sa v danom prípade nestotožňuje s návrhom navrhovateľky, a to pre absenciu dôvodov na jeho nariadenie, nakoľko navrhovateľka neuviedla žiadne dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia, obavu o svoj život nijako nezdôvodnila, žiadnou skutočnosťou neosvedčila bezprostredne jej hroziacu ujmu.

24. Základnými predpokladmi pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré súd musí skúmať je osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi sporovými stranami, žalobcom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie (princíp opodstatnenosti), že uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobca domáha (princíp efektívnosti), že navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ bude mať dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, že právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality), a že sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (princíp subsidiarity).

25. V tomto prípade neprichádza do úvahy nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, nakoľko takýmto rozhodnutím sa nedosiahne sledovaný účel, pretože sa v danom prípade nejedná o peňažnú pohľadávku.

26. Neodkladné opatrenie v zmysle ustanovenia § 325 ods. 2 písm. h) CSP slúži ochrane jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozená telesná a duševná integrita týchto osôb, ich osobná sloboda alebo bezpečnosť. Primárnym účelom je zabránenie akejkoľvek forme rodovo motivovaného násillia alebo násillia v blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násillie, obťažovanie, sexuálne násillie, prenasledovanie alebo zastrasovanie. Zákaz alebo obmedzenie priblíženia sa na určitú vzdialenosť ako menej závažný zásah do osobných slobôd povinného sú ex lege podmienené tým, že zakázaným správaním by telesná alebo duševná integrita žalobcu mohla byť ohrozená.

27. Pred nariadením neodkladného opatrenia podľa ustanovenia § 325 ods. 2 písm. h) Civilného sporového poriadku postačuje, ak je osvedčená možnosť ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity. Osvedčenie dôvodného podozrenia z možného ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce), pričom postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná.

28. Pojem integrita je z jazykovedného hľadiska definovaný ako celistvosť, neporušenosť, osobná istota a bezpečnosť. K ohrozeniu alebo narušeniu telesnej alebo duševnej integrity človeka dochádza pôsobením násillia. Pojem násillia ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak dostupná právna literatúra uvádza, že násillie je následkom istého druhu ľudského

konania, ktoré je zámerné a spôsobuje telesnú, aj duševnú ujmu. Hoci definície násilia sú rozdielne, spájajú ich aj spoločné črty. Násilím je každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického a sexuálneho nátlaku. Násilie nie je konflikt, v konflikte sa stretnú rovnocenné strany, kým násilie je, keď jedna strana zneužije prevahu moci. Násilím je každý čin, ktorého následkom je, že obeť robí niečo, čo nechce robiť, alebo jej bráni robiť niečo, čo chce robiť, prípadne v nej vyvoláva strach. Násilie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násilie môžu mať rovnako silné následky. Psychické násilie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka. Nezanedbeáva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násilia. Obzvlášť komplikované je preukazovanie správania sa, nesúceho znaky psychického násilia, páchaného na ženách zo strany mužov.

29. Obsah neodkladných opatrení požadujúcich zdržať sa určitého konania v súvislosti s ochranou integrity ohrozenej osoby vychádza zo znenia čl. 3.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ)č. 606/2013 z 12.06.2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach. Jedná sa o opatrenia vydané v záujme ochrany jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený ich život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Primárnym účelom je zabránenie akejkoľvek formy rodovo - motivačného násilia alebo násilia v blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násilie, obťažovanie, sexuálne násilie, prenasledovanie, zastrašovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku. Súd musí mať za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje. Chránenej osobe musí byť v odôvodnených prípadoch poskytnutá okamžitá a efektívna súdna ochrana.

30. V konaní nebol jednoznačne osvedčený nárok, ktorému sa má poskytnúť ochrana a skutočnosť odôvodňujúce nariadenie neodkladného opatrenia podľa aplikovaných ust. § 325 ods. 2, písm. h) CSP.

31. Vo veciach domáceho násilia vrátane možného ohrozenia telesnej a duševnej integrity možno spravidla vychádzať z tvrdení navrhovateľky, ktoré musia byť podporené o listinné dôkazy osvedčujúce tieto tvrdenia, najmä záznamov polície, podaní vysvetlení k priestupku, lekárskejších či iných odborných vyjadrení. Dôvodné podozrenie odporcu z násilného správania sa voči navrhovateľke však navrhovateľkou predloženými respektíve označenými dôkazmi nebolo osvedčené vôbec.

32. Ani z verejne dostupných registrov, ktoré mal súd k dispozícii nepodarilo sa zistiť skutočnosti, ktoré by vyššie uvedenú obavu odôvodňovali. Zo správy Obce Čičava navyše vyplynulo, že účastníci konania v súčasnosti ani nežijú v spoločnej domácnosti.

33. Navrhovateľka súdu nepredložila žiadne listiny preukazujúce jej tvrdenie o obave o život. Nebolo preukázané, že by bol odporca priestupkovo postihnutý čo i len za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, pričom v evidencii priestupkov má evidované iba priestupky na úseku cestnej premávky. Nebolo preukázané ani predchádzajúce odsúdenie odporcu za trestný čin násilnej povahy, či už v rovine verbálnej alebo fyzickej. Zo správy obce vyplynulo, že účastníci nežijú v spoločnej domácnosti, pričom neboli riešení v súvislosti so svojím spolužitím. Skutočnosti osvedčujúce tvrdenú obavu súd nezistil ani z pripojeného rozvodového spisu účastníkov konania, kde navrhovateľka ako dôvody rozvratu manželstva uviedla problémy a hádky vznikajúce v súvislosti s prácou odporcu v zahraničí a následné citové od cudzenia sa navrhovateľky odporcovi..

34. Nebola preukázaná potreba bezodkladnej súdnej ingerencie do pomerov účastníkov konania, z dôvodu zásahov do telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľky. Nebol splnený základný predpoklad týkajúci sa potreby bezodkladnej úpravy pomerov, pričom potreba úpravy neodkladným opatrením musí byť naliehavá, čo v sebe zahŕňa najmä časové hľadisko potreby neodkladnej úpravy, ktorá musí prísť v správnom čase (v zásade bezodkladne). Ďalej musí ísť o potrebu nevyhnutnú, ktorá je určovaná samotnou podstatou hrozacej ujmy na právach dotknutej osoby, ktorá sa ich dovoľáva, alebo v prospech ktorej sa posudzujú. A napokon nariadené neodkladné opatrenie sa vyžaduje upraviť primerane tak, aby prostriedky, rozsah a spôsoby jeho realizácie nevybočili z prijateľného, proporcionálneho rámca pomeru ohrozeného práva a následkov, ktoré hrozia po úprave neodkladným opatrením.

35. Úlohou neodkladného opatrenia navrhovaného druhu je eliminovať kontakt páchatel'a s obeťou a bezprostredne a rýchlo reagovať na aktuálne vzniknutý stav. V súvislosti s bezprostrednosťou a rýchlosťou reakcie na aktuálny stav v protíváhe s dlhodobou existujúcim stavom súd poukazuje napríklad na závery uvedené v uznesení Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 4Co/78/2014 z 19. 02. 2014.

36. V danej veci tak neboli osvedčené navrhovateľkou tvrdené skutočnosti ohľadne konania odporcu, ktoré by to odôvodňovalo zásah prostredníctvom neodkladného opatrenia.

37. Súd si uvedomuje dôležitosť ochrany osobnej integrity navrhovateľky, potrebu nedotknuteľnosti osoby navrhovateľky, a najmä prednosť tejto ochrany pred slobodou pohybu a pobytu odporcu, avšak

osvedčenie ohrozenia navrhovateľky zo strany odporcu, nemôže byť iba v rovine hypotetickej a v rovine špekulácií. Reálna hrozba musí byť aspoň osvedčená. Osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, musia javiť ako vysoko pravdepodobné.

38. Vzhľadom na uvedené súdu neostávalo iné ako návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. h) zamietnuť.

39. V konaní nebolo zo strany navrhovateľky osvedčené konanie odporcu, ktorým by ohrozoval telesnú integritu alebo duševnú integritu navrhovateľky v miere, ktorá by postačovala na nariadenie neodkladného opatrenia, nebolo osvedčené ani nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy ani nevyhnutná potreba okamžitého zásahu do pomerov medzi účastníkmi zo strany súdu. Za uvedenej situácie, vyplývajúcej z vyššie opísaných skutočností, je súd toho názoru, že právne účinky neodkladného opatrenia by boli spôsobilé obmedziť povinnú protistranu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah, čím by bol narušený princíp proporcionality.

40. Ako vyplýva z § 354 CSP na konanie podľa tejto časti sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak.

41. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

42. Nakoľko v danom prípade súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré by inak konzumovalo aj vec samu, pričom neodkladným opatrením bolo možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, súd zároveň rozhodol aj o trovách konania. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol, plne neúspešnej navrhovateľke nepriznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odporcovi v tomto štádiu konania nebol doručovaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, žiadne trovy konania mu preto nevznikli ani vzniknúť nemohli, pričom uznesenie o zamietnutí návrhu sa odporcovi tak isto nedoručuje (§ 331 ods. 1 CSP), preto súd o jeho nároku na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).